dimecres, 27 de gener de 2016

El 15% d'escoles catalanes no actuen en diversitat cultural

L'ampliació d'aquest estudi de la UdL rep prop de 70.000 euros del programa RecerCaixa

Garreta, segon per l'esquerra a la filera de dalt, amb la resta de premiats FOTO: Recercaixa

Un 15% de les escoles catalanes no realitza cap acció o activitat relacionada amb la diversitat cultural. Aquesta és una de les conclusions de l'estudi *La diversitat cultural i religiosa als centres d'infantil i primària de Catalunya* que el Grup de Recerca Anàlisi Social i Educativa [http://www.grase.udl.cat/?_ga=1.111113094.229679359.1434638263] (GRASE) de la Universitat de Lleida ha dut a terme durant el 2015 en 380 centres d'infantil i primària, del més d'un miler existents el curs 2013-2014, segons dades de la Generalitat de Catalunya.

Els investigadors han constatat que un 78% dels centres que no actuen en diversitat cultural argumenten que no ho fan perquè no en tenen, mentre que un 3,4% afirmen que no és necessari fer res en aquest àmbit. La major part, un 84%, són centres que compten amb menys de 200 alumnes, i un 37,1% només tenen fins a un 5% de presència d'alumnat d'origen estranger.

Pel que fa al 85% de les escoles que sí que treballen aquesta temàtica, un 60,3% ho fan al currículum, un 32% organitzen jornades interculturals, un 27% adapten els menús i un 10,5% aborden la diversitat religiosa.

Aquestes són les actuacions que més s'executen en diversitat cultural i que són més comuns en els centres que reben suport extern per treballar la diversitat i en els què comptem amb més presència d'alumnat forà. Les accions menys usuals són les conferències (0,8%), l'adaptació curricular (1,1%), els projectes internacionals (1,3%) i la mediació intercultural (1,6%).

Les escoles que incorporen la interculturalitat en les àrees del currículum ho fan principalment en l'assignatura de medi, un 42,9%, seguida de la d'ètica/valors socials, un 25,3%, i de religió, un 22%, tot i que gairebé un 24% asseguren que ho fan de forma transversal, és a dir, en diferents matèries.

L'estudi, finançat en la convocatòria d'Ajuts a projectes de recerca en l'àmbit de la diversitat religiosa de la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya gestionada per l'AGAUR, també va preguntar si els centres impartien classes de llengua o de cultura d'origen de les famílies/alumnes estrangers. Només el 6,9% ho fan i, majoritàriament, en horari extraescolar. D'aquests, el 84% fan àrab i el 12% xinès. Respecte si es feien classes sobre cultura i/o llengua gitana, només el 0,3% ho oferien, també com activitat extraescolar.

Finalment, i pel que fa a la formació dels docents per atendre la interculturalitat, la majoria de centres, un 77,9%, creu que és suficient, un 15,5% insuficient, i un 2,4% que no els cal. Val a dir però que el 18,7% dels centres que l'han considerada insuficient, són les escoles amb més d'un 20% d'alumnat d'origen estranger.

Respecte a les temàtiques, en primer lloc apareix la necessitat de formar-se en la cultura de les famílies/alumnes presents a l'escola. Així ho expressen de forma espontània un 28,7%. La següent temàtica que es demana és la resolució de conflictes (21,8%), seguida de l'adaptació del currículum a la diversitat cultural (15%). Un 21,8% dels enquestats, però, afirma que no necessiten cap formació, tenint a veure aquesta resposta amb la major o menor presència d'alumnat d'origen estranger.

En aquest sentit, el projecte *Diversitat cultural i igualtat d'oportunitats a l'escola*, que amplia l'estudi anteriorment citat, ha estat un dels 19 seleccionats a tot Catalunya, d'un global de 221, en la convocatòria de Recercaixa 2015 [http://www.recercaixa.cat/ca/index.html]. El projecte, dirigit pel professor de la UdL, Jordi Garreta, ha estat dotat amb 67.928 euros. Formen part de l'equip, els professors de la UdL, Núria Llevot, Jordi Domingo, Anna Mata, Ramon Julià, Mercè Sala, Teresa Torres, Mariona Farré, Joaquim Capdevila, Olga Bernad, Kokouvi Tété, Mariona Lladonosa i Mònica Macià; i Assumpta Aneas, de la Universitat de Barcelona.

Els objectius del projecte són analitzar l'evolució i la situació actual de les polítiques destinades a la diversitat cultural en els centres d'educació infantil i primària de titularitat pública i privada de Catalunya, així com els discursos de l'administració i dels responsables escolars quant a diversitat i cohesió social i la seua influència en la igualtat d'oportunitats i l'equitat. L'estudi també pretén detectar, descriure i aprofundir en les actuacions que es realitzen en diversitat cultural per millorar les oportunitats educatives a els centres d'educació infantil i primària i elaborar propostes d'intervenció per afavorir el desenvolupament d'una interculturalitat en pro de la cohesió social i la igualtat d'oportunitats.

El Programa RecerCaixa destina enguany un total de 1.600.000 euros al finançament de projectes d'humanitats i cultura, educació, inclusió social i polítiques públiques.